

PODLASKIE
SPLOTY

VI FESTIWAL TKACTWA

TKANINY TRADYCYJNE

SIEMIATYCZE

PODLASKI
INSTYTUT
KULTURY

VI FESTIWAL TKACTWA

TKANINY TRADYCYJNE

SIEMIATYCZE

PODLASKI
INSTYTUT
KULTURY

BIAŁYSTOK 2025

PODLASKI
INSTYTUT
KULTURY

PODLASKIE SPLOTY

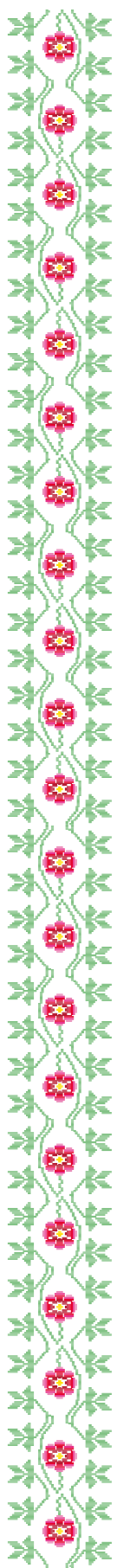

Tradycyjne tkactwo pasjonowało mnie, odkąd pamiętam. Miałam to szczęście, że mogłam połączyć swoją pasję z pracą zawodową. Zaczęło się od warsztatów tkackich, które początkowo organizowałam wspólnie z etnografem Zygmuntem Ciesielskim. Naszym celem było przede wszystkim przekazanie innym tajemnic tego pięknego rzemiosła. Zainteresowanie było duże, szybko więc pojawiły się kolejne projekty. Popularyzowaliśmy tkactwo nie tylko ucząc rzemiosła, ale również poznając, dokumentując i pokazując dorobek ostatnich tkaczek. Dużym osiągnięciem było utworzenie szlaku turystycznego „Kraina wątku i osnowy”, na którym znajdują się pracownie tkackie. Do dzisiaj miejsca te są chętnie odwiedzane przez turystów.

W 2020 r. w Podlaskim Instytucie Kultury rozpoczęliśmy realizację projektu zatytułowanego „Podlaskie sploty – Festiwal Tkactwa”. W ramach tego działania utrzymaliśmy dotychczasowe przedsięwzięcia mające na celu ochronę i popularyzację tradycyjnego tkactwa. Nowym elementem był natomiast Piknik Tkacki, który tak bardzo spodobał się mieszkańcom Białegostoku i regionu, że na stałe wszedł do programu kolejnych edycji Podlaskich splotów. Piknik co roku odbywa się w centrum miasta. Przyciąga pasjonatów tkactwa z całego świata, pozwala nawiązywać nowe kontakty, wymieniać się doświadczeniami. To niezwykle istotny czynnik budujący lokalną tożsamość i wspaniała lekcja historii małych ojczyzn.

W 2025 r. w pięknej scenerii dziedzińca Pałacu Branickich stanęło ponad 40 stoisk tkackich. Odwiedzający chętnie rozmawiali z twórcami, poznawali historię tkanin z różnych regionów Polski, a nawet próbowali swoich sił przy krosnach. Prezentowano głównie tkaninę dwuosnowową, ale podziwiać można było również przepiękne kilimy, sejpaki, perebory, krajki, radziuszki, tkaniny broszowane, pućki, makramy, chodniki.

Organizując Festiwal Tkactwa, zawsze wybieramy tkaninę, która będzie swoistym motywem przewodnim aktualnej edycji. W 2025 r. postanowiliśmy przypomnieć piękne, ale nieco zapomniane tkaniny broszowane. Pokazaliśmy je na niezwyklej wystawie w Galerii PIK, zorganizowaliśmy też dwa czterodniowe warsztaty, podczas których

zaawansowani pasjonaci tkactwa doskonalili swoje umiejętności wykonywania tkanin broszowanych. Jak co roku, w Centrum Rękodzieła Ludowego w Niemczynie, odbyły się również sześciodniowe warsztaty tkackie, podczas których, pod kierunkiem mistrzyń i mistrzów tkackich, można było stworzyć tkaninę dwuosnowową, wybieraną, przetykaną (tzw. „radziuszka”), kilimy i sejpaki. Ten element projektu został zapoczątkowany w poprzednich edycjach i cały czas cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Jest to niezwykle budujące, ponieważ dowodzi, że grupa miłośników tradycyjnego tkactwa wciąż się powiększa. Jestem przekonana, że stanowi to gwarancję zachowania tego pięknego dziedzictwa.

Jednym z najważniejszych aspektów naszego projektu jest popularyzowanie i dokumentowanie wiedzy o zwyczajach i technikach tkackich. W tym roku udało nam się nagrać cykl podcastów na ten temat. To siedem niezwykłych rozmów o sile i pięknie tkactwa, wielopokoleniowej tradycji i szukaniu inspiracji w dziedzictwie kulturowym. Podcasty można znaleźć na stronie internetowej PIK i na portalu tematycznym dwuosnowowa.pl., który jest prawdziwą kopalnią wiedzy o tradycjach tkackich. Wzorem ubiegłych lat, zamieścimy tam opisy tkanin i dokumentację zgromadzoną podczas realizacji projektu: zdjęcia, filmy i nagrania, z których na pewno skorzystają pasjonaci tradycyjnego tkactwa.

W ramach tegorocznej edycji Podlaskich splotów kontynuowaliśmy również rozpoczęte wcześniej poszukiwania tradycyjnych tkanin w kolejnych miejscowościach Podlasia. W poprzednich edycjach projektu odnaleźliśmy i udokumentowaliśmy przepiękne tkaniny z gmin: Zabłudów, Krynki, Gródek, Narewka, Lipsk, Dąbrowa Białostocka, Suchowola i Białystok. W 2025 r. udało nam się natomiast opracować wzory ponad 170 tkanin z gmin Siemiatycze, Kleszczele i Boćki, a przy okazji poznać przepiękne historie rodzinne związane z tkaniem. Ten aspekt naszych działań jest niezwykle wzruszający, budzi wiele wspomnień i jest tematem cudownych rozmów.

Podczas realizacji tegorocznych Podlaskich splotów zaprosiliśmy do współpracy ośrodki kultury działające w Siemiatyczach, Boćkach i Kleszczelach. Dzięki ich zaangażowaniu udało się zorganizować znakomite wystawy tkanin tradycyjnych pochodzących ze zbiorów mieszkańców tych miejscowości i gmin. Na wystawach znalazły się prawdziwe skarby tkackie. Najstarsza prezentowana tkanina powstała w 1936 r. Wystawy odwiedzali pasjonaci i mistrzowie tkactwa, ale również osoby, które dotychczas nie miały z tym rzemiosłem nic wspólnego. Ich zachwyt i zainteresowanie prezentowanymi tkaninami utwierdził nas w przekonaniu, że tego typu działania mają ogromny sens i są bardzo potrzebne. Tu chciałabym jeszcze dodać, że pomimo wielu lat pracy i dużej, jak sądzę, wiedzy o tradycjach tkackich na Podlasiu, wciąż zdarzają się sytuacje, które mnie zaskakują. Tym razem ze zdumieniem odkryłam dywany wyszywane krzyżykiem lub haftem płaskim na kanwie tkaniny wytkanej na krośnie, które można

było podziwiać na wystawie w Boćkach. Nie sądziłam, że natknę się na nie właśnie tutaj. Z równym zdumieniem, ale i radością podziwiałam sejpaki pokazane w Kleszczelach i Boćkach, ponieważ w tej części naszego województwa występują one bardzo rzadko. Takie niespodzianki są dla mnie zawsze wartością dodaną mojej pracy.

Jestem bardzo wdzięczna mieszkańcom gmin Siemiatycze, Kleszczele i Boćki za zaangażowanie, otwartość i udostępnienie swoich niezwykłych skarbów – przepięknych, zabytkowych tkanin. Dzięki Państwu mogliśmy wspólnie ukazać bogactwo i piękno tradycji tkackich, które od pokoleń są częścią naszego dziedzictwa kulturowego.

Dziękuję również dyrekcji i pracownikom: Siemiatyckiego Ośrodka Kultury, Miejskiego Ośrodka Kultury, Sportu i Rekreacji Hładyszka w Kleszczelach i Gminnego Ośrodka Kultury w Boćkach za pomoc i współpracę, która pozwoliła na stworzenie przestrzeni do spotkania, wymiany doświadczeń i wspólnego celebrowania lokalnej kultury. Mam nadzieję, że wystawy były nie tylko okazją do podziwiania tkanin, ale również staną się inspiracją do dalszej pracy na rzecz ochrony tradycyjnego tkactwa.

Serdeczne podziękowania kieruję do Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Marszałka Województwa Podlaskiego. Jestem wdzięczna za wieloletnie wsparcie i zauważenie olbrzymiej wartości dziedzictwa kultury ludowej regionu. Bez świadomości potrzeby ochrony tych wartości nie udałoby nam się tyle zdziałać.

Krystyna Kunicka,
pomysłodawca i koordynator
projektu Podlaskie sploty

SIEMIATYCZE

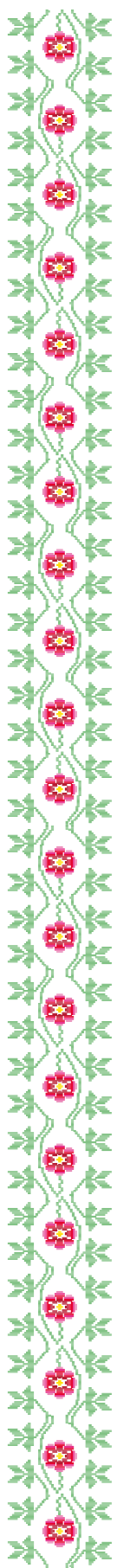
Wystawa poświęcona tkaninom tradycyjnym prezentowana była w niezwykłych wnętrzach Siemiatyckiego Ośrodka Kultury – dawnej synagogi. Zgromadzono tu dywany dwuosnowowe, wielonicielnicowe tkaniny czasem występujące pod nazwą radziuszki, tkaniny tzw. podbierane (zwane również wybieranymi, czasem pereborami), kilimy i pasiaki, wykonywane dawniej na tradycyjnych krosnach przez mieszkanki Siemiatycz i okolicznych miejscowości. Część prezentowanych zbiorów należy do kolekcji Siemiatyckiego Ośrodka Kultury, pozostałe przynieśli zaprzyjaźnieni mieszkańcy, którzy zachowali je jako pamiątki rodzinne.

Tkaniny dwuosnowowe są tradycyjnymi tkaninami posagowymi, ofiarowywanymi pannie młodej. Uważano je za cenniejsze od pozostałych ręcznie tkanych ze względu na surowiec, z którego powstawały, oraz wyspecjalizowaną technikę tkacką, nieznaną powszechnie. Wykonywano je z przędzy wełnianej, na szerokich krosnach. Tkaly je zarówno kobiety wiejskie, jak i lokalne pracownice rzemieślnicze. Tkaniny pokazane w Siemiatyczach są wykonane z przędzy w trzech kolorach. Dwie z nich mają identyczne wzory, ale wszystkie trzy są typowe dla tkanin dwuosnowowych nazywanych „brańskimi”, wykonywanych pierwotnie przez rzemieślniczą pracownię tkacką rodziny Namietkiewiczów, a następnie chętnie powielanych i kopiowanych przez wiejskie tkaczki z okolic Siemiatycz, Ciechanowca, Kleszczel i Milejczyc. Pojawia się tu szachownicowy, kasetonowy układ motywów – między innymi gwiazdek, rombów, gałązek winorośli – w otoczeniu wąskiej bordiury, ale również wzorów znanych z fabrycznych tkanin żakardowych.

Wszystkie trzy dywany są datowane: jeden na rok 1958 i sygnowany inicjałami „NJ”, kolejny na rok 1974, a trzeci – datowany na rok 1959 i sygnowany „SN” – również jest wielobarwny, lecz ma odmienny wzór: powtarzalny układ kasetonowych motywów z tkanin żakardowych, znany z tkanin brańskich. Tkaniny te znajdują się w zbiorach prywatnych jednej rodziny.

Tkaniny wielonicielnicowe, popularne w regionie, również znalazły się na wystawie. Wykonywano je na tradycyjnych, wąskich krosnach, z wykorzystaniem kilku nicielnic. Tkano je z nici bawełnianych i wełnianych. Spośród sześciu tkanin, różniących się kolorystyką i opartych

na kontrastowych barwach (np. czarno-pomarańczowej, czarno-czerwonej, biało-niebieskiej), wyróżniają się te zdobione z jednego boku frędzlami. Wskazują one na przeznaczenie tkaniny – jako dekoracji łóżka, gdzie fragment z frędzlami znajdował się od strony izby i był widoczny. Zgodnie z relacją krewnych tkaczek – Lidii Janoszek i Marii Gumieniak – tkaniny te nazywano „kapami w przebiórkę”, choć podobnie określano również wykonane inną techniką tkaniny tzw. podbierane. W tych ostatnich faktycznie następuje „przebieranie” wzoru, a problem z nazewnictwem może wynikać zarówno z braku obecnie osób pamiętających te określenia, jak i z możliwego nakładania się nazw. Technika wielonicielnicową wytkane były również bawełniane chodniki autorstwa Antoniny Dubińskiej w kolorach czarno-żółtym i brązowo-żółtym.

Spośród czterech tkanin podbieranych najciekawsza wydaje się żółto-szaroczarna z delikatnym motywem kwiatów róż i łabędzi, wykonana w latach 60. XX wieku, również przez Antoninę Dubińską. Była tkana na wąskich krosnach, w dwóch prostokątnych połowach, zszytych następnie wzdłuż długiej krawędzi. Z pozostałych tkanin jedna, brązowo-biała, utkana została na szerokich krosnach, co w przypadku tych typów tkanin nie było częste. Kolejna, różowo-czarna, będąca własnością Siemiatyckiego Ośrodka Kultury, ma wzór ułożony pasowo. Wszystkie wykonano z nici bawełnianych w osnowie i wątku tła oraz z nici wełnianych wątku wzoru.

Chodniki reprezentują różne techniki tkackie. Oprócz wspomnianych wielonicielnicowych, pokazany został również wykonany ze ścinków tkanin chodnik Marii Laszuk oraz barwny chodnik kilimowy Teodozji Niewiarowskiej, z dominującymi kolorami zielonym, różowym i żółtym oraz motywami znanymi z kilimów.

Spośród pięciu kilimów każdy ma inny wzór i kolorystykę, choć wszystkie wykonane są na szerokich krosnach, na osnowie bawełnianej, z wątkiem wełnianym, czasem z udziałem nici syntetycznych. Dwa z nich wykonała tkaczka Janina Zaremba, mieszkanka Siemiatycz, współpracująca z Cepelią i na jej zlecenie tworząca liczne tkaniny. Niektóre z nich przekazała do Siemiatyckiego Ośrodka Kultury, gdzie prezentowane są w izbie pamiątek regionalnych. Tkaczka ta wykonała również wielobarwne pasiaki pokazane na wystawie. Do pracy wykorzystywała nici wełniane, bawełniane i syntetyczne, tkając z nich charakterystyczne pasy z zastosowaniem skręconej nici.

Oprócz tkanych narzut na wystawie znalazły się także tkaniny lniane: prześcieradło i wyszywany obrus oraz obrus haftowany na wiązanej siatce (wykonane przez Aleksandrę Kulgawczuk). Były to również charakterystyczne dla wsi podlaskiej tkaniny użytkowe i ozdobne, wykonywane przez kobiety praktycznie w każdym domu.

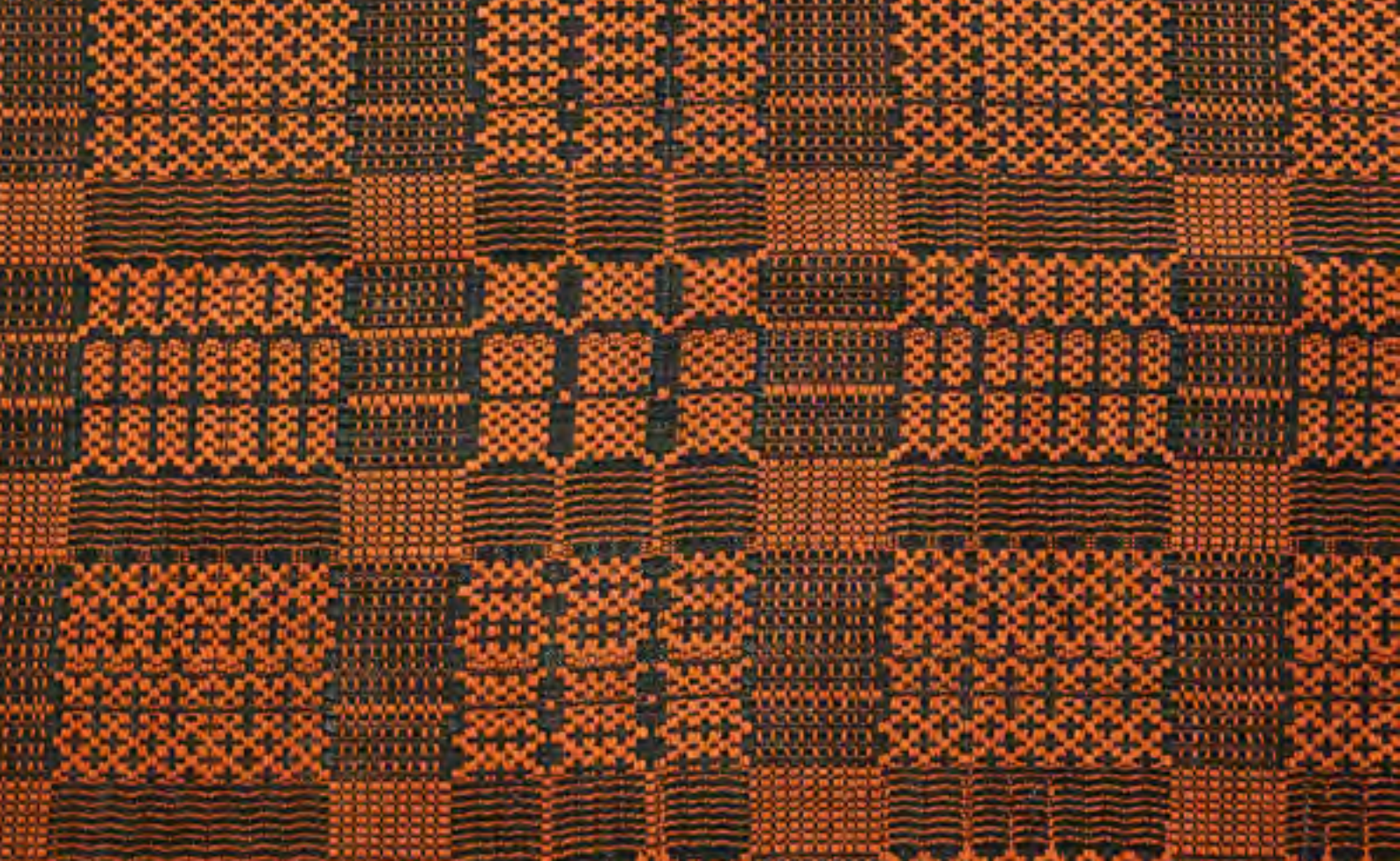
Informacja o poszukiwaniu tkanin na wystawę wiązała się również z emocjami i rozbudzeniem wspomnień związanych z tkactwem i procesem

przeróbki włókien i wełny na nici. Takie wspomnienia zapisała między innymi Alina Jurczuk, która pamiętała jeszcze prace z tym związane:

Pasiaki, kilimy, dywany. Służyły jako narzuty na łóżka, czasami były przybijane na ścianach – jako ozdoba, a może ocieplenie? Nie wiem, skąd pochodzą ich nazwy. Pasiaki są w paski, zapewne stąd nazwa, kilimy – może ze względu na wzory, dywany są znacznie grubsze, cięższe, zakończone frędzlami. (...) Były tkane na krosnach. Moja mama tkła chodniki, płótno lniane różnego rodzaju, takich artystycznych narzut nie tkła. Gotowe nici oddawała do tkaczek. Przeważnie kobiety we wsi jedna drugiej podpowiadały, gdzie tkają, gdzie ładne wzory i dokładne wykonanie. Narzuty tkane z nici wełnianych – by je wyrobić, proces był bardzo długi i mozolny. (...) Takie narzuty panny dostawały w posagu przy zamążpójściu. Stąd mam też i ja. Dostałam od swojej mamy. Pomimo że ich nie używam, bardzo je szanuję. Przed oczyma mam ciężką pracę mamy.

Aleksandra Dominika Pluta
etnograf

**TKANINA WIELONICIELNICOWA,
POMARAŃCZOWO-CZARNA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 135 x 180 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Maria Gumieniak, 1966 r.,
Ogrodniki, gm. Siemiatycze,
pow. siemiatycki,
wł. Olga Filoc.

TKANINA
WIELOBARWNA, KILIM
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 wym. 141 x 196 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Olga Fiłoc, 1965 r.,
 Nurzec Stacja,
 wł. Olga Fiłoc.

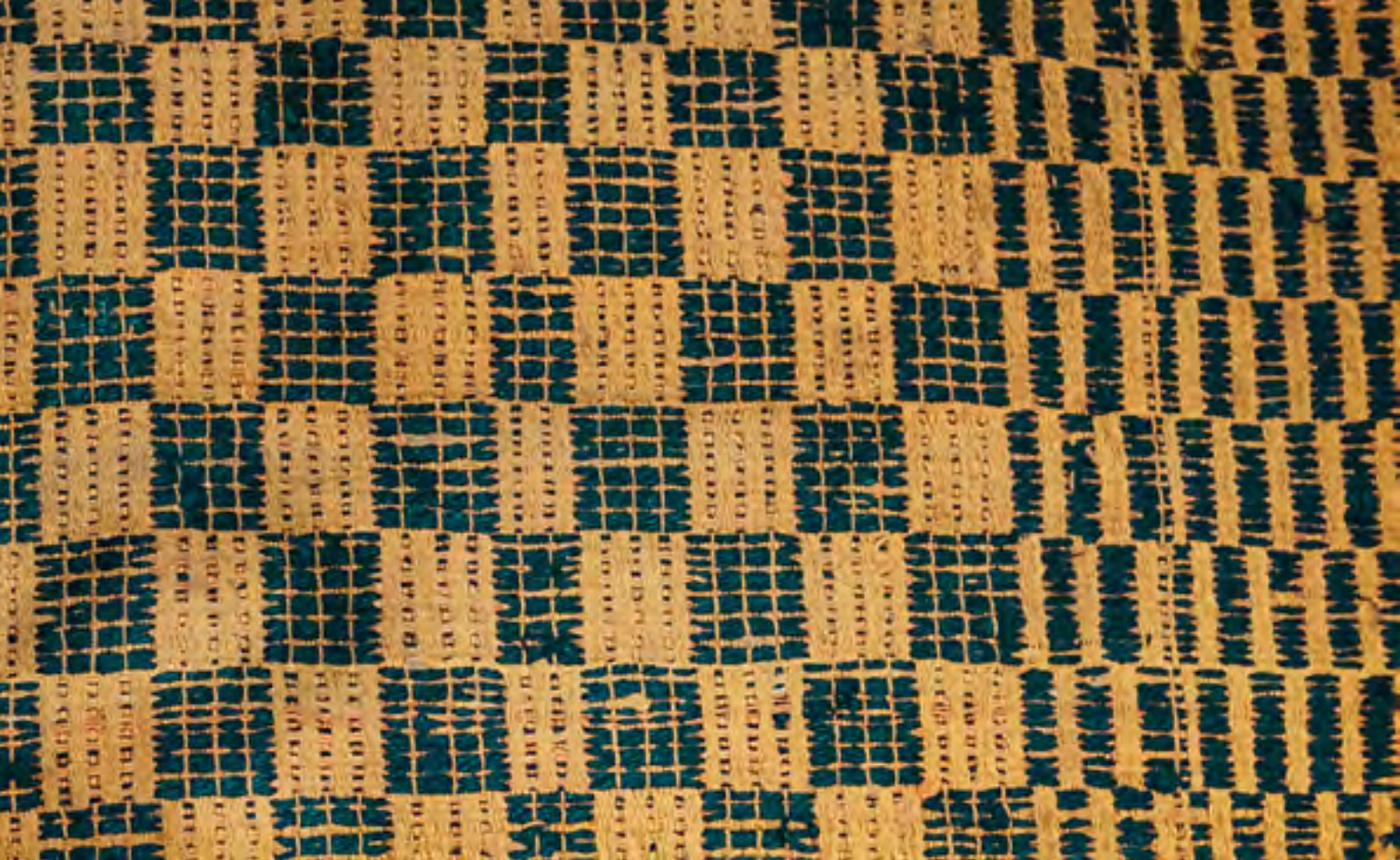
**CHODNIK,
ŻÓŁTO-BRĄZOWY**
technika wielonicielnicowa,
przędza bawełniana,
wym. 70 x 284 cm,
funkcja: tkanina na podłogę,
wyk. Antonina Dubińska, 1965 r.,
wł. Nina Timoszuk.

**TKANINA PODBIERANA,
POMARAŃCZOWO-
-CIEMNOSZARA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 140 x 195 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Antonina Dubińska, 1965 r.,
wł. Nina Timoszuk.

**CHODNIK,
ŻÓŁTO-CZARNY**

technika wielonicielnicowa,
przędza bawełniana,
wym. 68 x 194 cm,
funkcja: tkanina na podłogę,
wyk. Antonina Dubińska, 1965 r.,
wł. Nina Timoszuk.

OBRUS

płótno lniane, splot
 płócienny, wyszywany
 haftem płaskim
 i tasiemką pasmanteryjną,
 wym. 125 x 170 cm,
 funkcja: dekoracja stołu,
 wyk. Aleksandra
 Kulgawczuk, Klukowicze,
 gm. Nurzec Stacja,
 pow. siemiatycki,
 lata 50. XX w.,
 wł. Walentyna Kulgawczuk.

OBRUS

siatka wiązana na ramie,
haft na siatce, przędza
bawełniana, przędza
wełniana,
wym. 125 x 165 cm,
funkcja: dekoracja stołu,
wyk. Aleksandra
Kulgawczuk, Klukowicze,
gm. Nurzec Stacja,
pow. siemiatycki,
lata 50. XX w.,
wł. Walentyna Kulgawczuk.

PRZEŚCIERADŁO

płótno lniane, splot skośny,
wym. 127 x 200 cm,
wyk. nieznane, lata 50. XX w.,
Kłopoty Bujny, gm. Siemiatycze,
pow. siemiatycki,
wł. Bożena Garkowska.

**TKANINA PODBIERANA,
NIEBIESKO-BIAŁA**
 przędza wełniana, przędza
 bawełniana,
 wym. 140 x 208 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. nieznane,
 lata 50. XX w., Kłopoty Bujny,
 gm. Siemiatycze,
 pow. siemiatycki,
 wł. Bożena Garkowska.

CHODNIK WIELOBARWNY

tkanina kilimowa, przędza
 bawełniana, przędza wełniana,
 wym. 80 x 360 cm,
 funkcja: tkanina na podłogę,
 wyk. Teodozja Niewiarowska,
 lata 70. XX w., Wojeniec,
 gm. Dziadkowice, pow. siemiatycki,
 wł. Magdalena i Paweł Niewiarowscy.

CHODNIK WIELOBARWNY

tkanina pasiakowa, przędza
 bawełniana, przędza wełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 80 x 292 cm,
 funkcja: tkanina na podłogę,
 wyk. Teodozja Niewiarowska,
 lata 70. XX w., Wojeniec,
 gm. Dziadkowice,
 pow. siemiatycki,
 wł. Magdalena i Paweł
 Niewiarowscy.

CHODNIK WIELOBARWNY

tkaniana pasiakowa, przędza
bawełniana, przędza wełniana,
przędza syntetyczna,
wym. 70 x 365 cm,
funkcja: tkanina na podłogę,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice, pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł Niewiarowscy.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
CZERWONO-CZARNA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 120 x 165 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice,
pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
BIAŁO-NIEBIESKA**

przędza wełniana, przędza
bawełniana, zszyta z dwóch
kawałków, jednostronnie
dowiązane frędzle,
wym. 120 x 165 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice,
pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

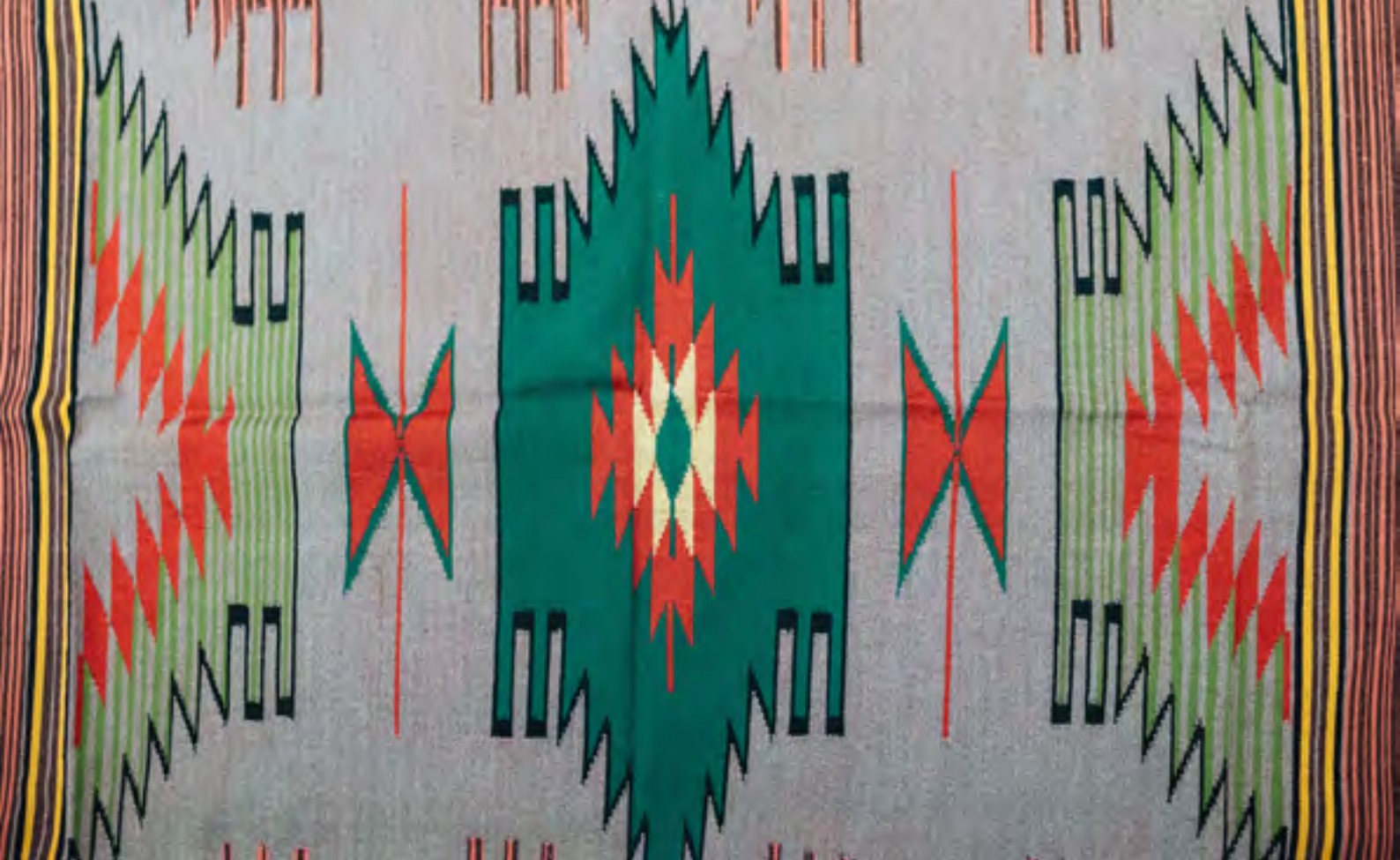

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
BIAŁO-SZARA**

przędza syntetyczna,
przędza bawełniana,
zszyta z dwóch kawałków,
dowiązane frędzle,
wym. 120 x 165 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice,
pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

**TKANINA DWUOSNOWOWA,
BORDOWO-ZIELONO-BEŻOWA**
przędza wełniana,
dowiązane frędzle,
wym. 140 x 176 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, 1974 r., Wojeniec,
gm. Dziadkowice, pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

TKANINA

WIELOBARWNA, KILIM

przędza wełniana, przędza bawełniana, przędza syntetyczna,
wym. 142 x 187 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice,
pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

**TKANINA DWUOSNOWOWA,
BORDOWO-ZIELONO-ŻÓŁTA**

przędza wełniana,
dowiązane frędzle,
wym. 130 x 165 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
sygnowana „NJ”,
wyk. nieznane, 1958 r.,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

**TKANINA
WIELOBARWNA, KILIM**
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
przędza syntetyczna,
wym. 135 x 197 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice,
pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

TKANINA

WIELOBARWNA, KILIM

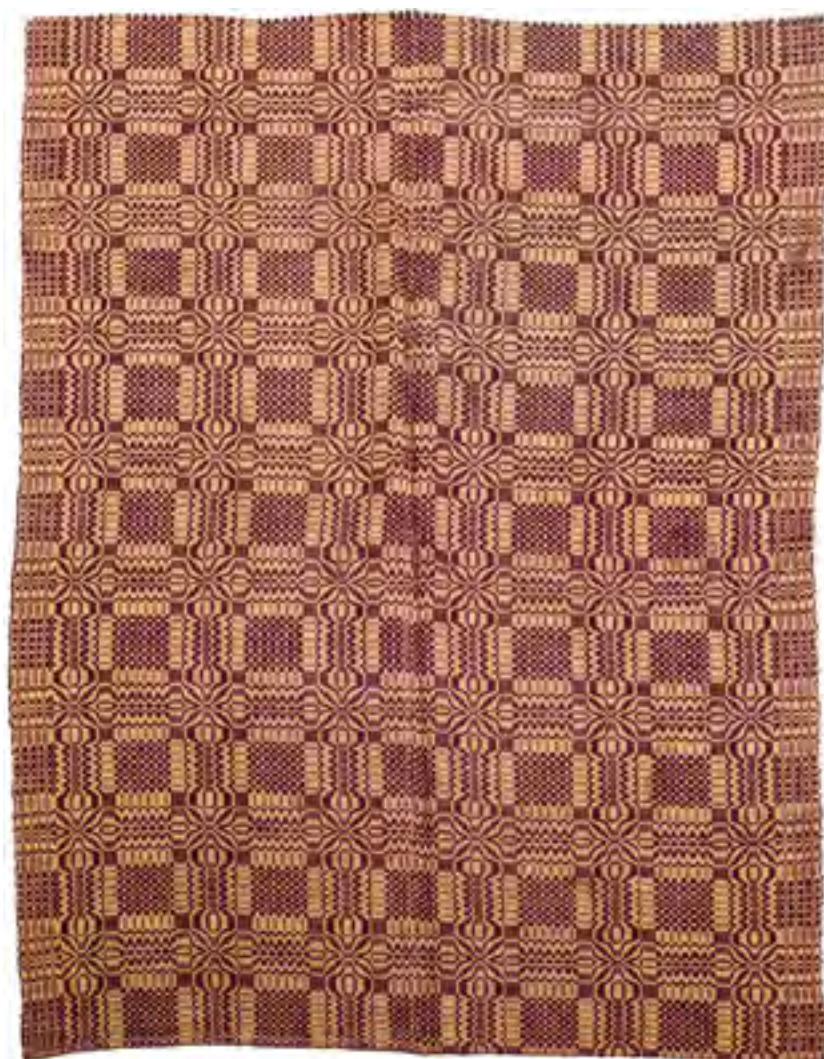
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
przędza syntetyczna,
wym. 135 x 200 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Teodozja Niewiarowska,
lata 70. XX w., Wojeniec,
gm. Dziadkowice,
pow. siemiatycki,
wł. Magdalena i Paweł
Niewiarowscy.

PRZEŚCIERADŁO

plótno lniane, splot płócienny,
wym. 128 x 192 cm,
funkcja: użytkowa,
wyk. Stefania Siemieniuk,
ok. 1985 r.,
wł. Irena Janoszek.

**TKANINA
WIELONICIELNICOWA,
BORDOWO-ŻÓŁTA**
przędza wełniana,
przędza lniana,
wym. 130 x 177 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Lidia Janoszuk, ok. 1968 r.,
wł. Irena Janoszuk.

CHODNIK WIELOBARWNY

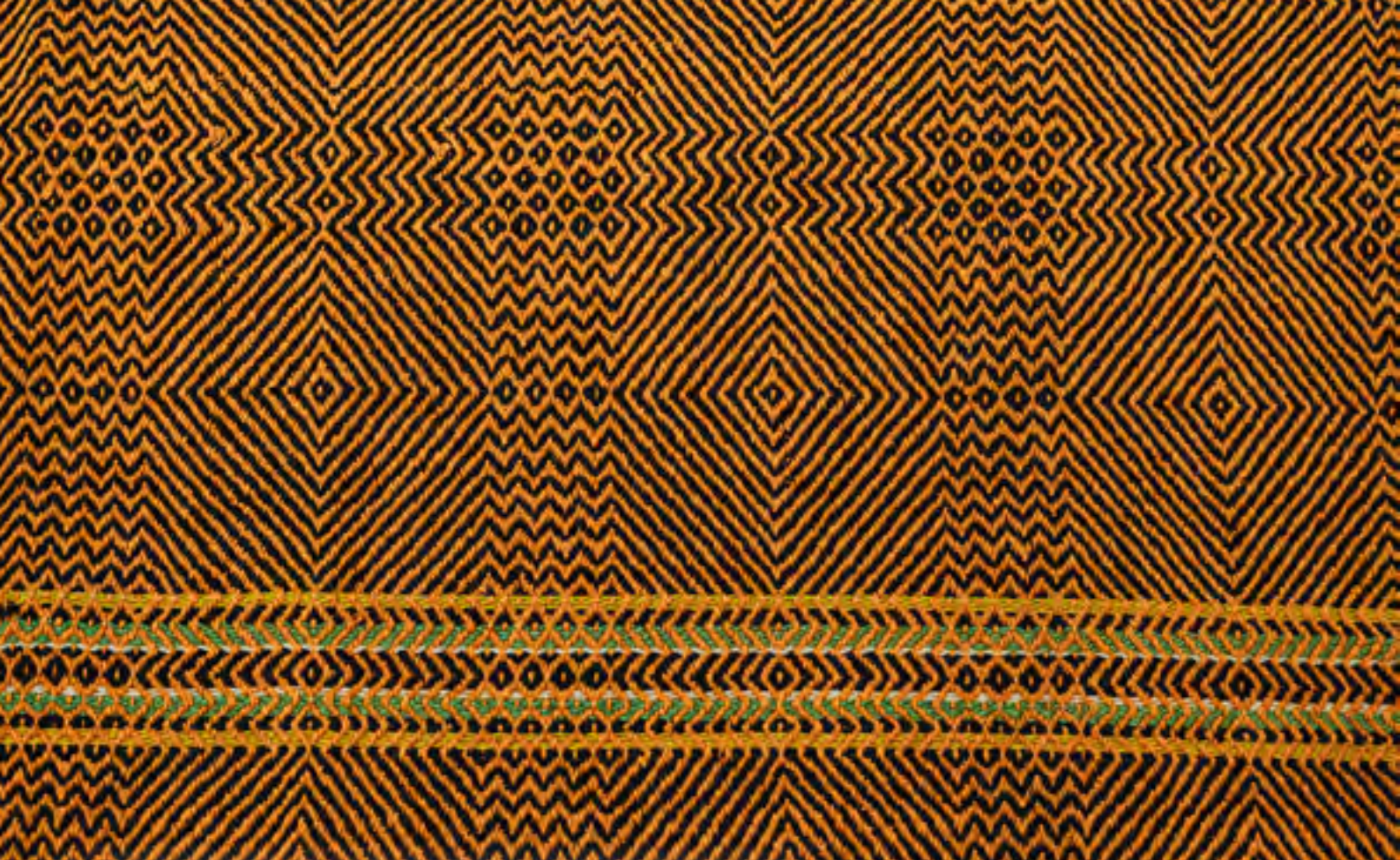
przędza bawełniana,
ścinki tkanin,
wym. 75 x 370 cm,
funkcja: tkanina na podłogę,
wyk. Maria Laszuk, ok. 1964 r.,
wł. Monika Laszuk.

**TKANINA PODBIERANA,
BRAZOWO-BIAŁA**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 147 x 194 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, lata 80. XX w.,
Osłowo, gm. Mielnik,
pow. siemiatycki,
wł. Anna Gryb.

**TKANINA WIELONICIELNICOWA,
POMARAŃCZOWO-BRAZOWA**

przędza wełniana,
przędza syntetyczna,
wym. 125 x 181 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznane, lata 80. XX w.,
Osłowo, gm. Mielnik,
pow. siemiatycki,
wł. Anna Gryb.

TKANINA

WIELOBARWNA, PASIAK

przędza wełniana, przędza
bawełniana, przędza
syntetyczna,

wym. 140 x 190 cm,

funkcja: narzuta na łóżko,

wyk. Stanisława Zalewska,

lata 70. XX w., Żale,

gm. Grodzisk, pow. siemiatycki,

wł. Magdalena Niewiarowska.

TKANINA

WIELOBARWNA, KILIM

przędza wełniana, przędza bawełniana, przędza syntetyczna, wym. 134 x 195 cm, funkcja: narzuta na łóżko, wyk. Stanisława Zalewska, lata 70. XX w., wł. Magdalena Niewiarowska.

**TKANINA DWUOSNOWOWA,
CZERWONO-ZIELONO-ŻÓŁTO-
BRĄZOWA**

przędza wełniana,
dowiązane frędzle,
wym. 135 x 195 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
sygnowana „NJ”,
wyk. nieznane, 1959 r.,
wł. Magdalena Niewiarowska.

TKANINA
WIELOBARWNA, KILIM
 przędza wełniana, przędza
 bawełniana, przędza
 syntetyczna,
 wym. 140 x 200 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. nieznany, lata 1950-1970,
 wł. Alina Jurczuk.

TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 140 x 200 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznany, lata 1950-1970,
wł. Alina Jurczuk.

**TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK**
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 134 x 200 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Janina Zaremba,
lata 1960–1980,
wł. Siemiatycki
Ośrodek Kultury.

TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 137 x 200 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960–1980,
 wł. Siemiatycki Ośrodek
 Kultury.

TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 138 x 192 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960–1980,
 wł. Siemiatycki
 Ośrodek Kultury.

TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 148 x 205 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960–1980,
 wł. Siemiatycki
 Ośrodek Kultury.

**TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK**

przędza wełniana,
przędza bawełniana,
przędza syntetyczna
wym. 132 x 197 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Janina Zaremba, lata 1960-1980,
wł. Siemiatycki Ośrodek Kultury.

TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 131 x 190 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960–1980,
 wł. Siemiatycki
 Ośrodek Kultury.

**TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK**
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 135 x 175 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960–1980,
 wł. Siemiatycki
 Ośrodek Kultury.

**TKANINA
WIELOBARWNA, PASIAK**
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
przędza syntetyczna,
wym. 139 x 201 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. Janina Zaremba,
lata 1960-1980,
wł. Siemiatycki
Ośrodek Kultury.

TKANINA
WIELOBARWNA, KILIM
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 137 x 220 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960-1980,
 wł. Siemiatycki Ośrodek
 Kultury.

TKANINA
WIELOBARWNA, KILIM
 przędza wełniana,
 przędza bawełniana,
 przędza syntetyczna,
 wym. 142 x 192 cm,
 funkcja: narzuta na łóżko,
 wyk. Janina Zaremba,
 lata 1960–1980,
 wł. Siemiatycki Ośrodek
 Kultury.

**TKANINA PODBIERANA,
CZARNO-RÓŻOWA**

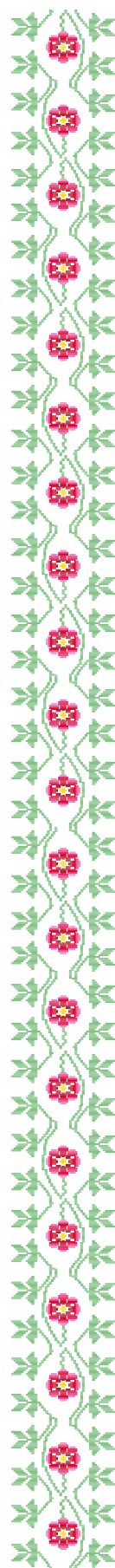
przędza wełniana,
przędza bawełniana,
wym. 139 x 198 cm,
funkcja: narzuta na łóżko,
wyk. nieznany,
lata 1940-1970,
wł. Siemiatycki
Ośrodek Kultury.

PODLASKIE SPLOTY VI FESTIWAL TKACTWA

Dbałość o popularyzację tradycyjnego tkactwa, bezpośredni przekaz umiejętności oraz wspieranie współczesnych inicjatyw tkackich to działania realizowane w ramach 6. edycji „Podlaskich splotów – Festiwalu Tkactwa”. Projekt realizowany jest przez Podlaski Instytut Kultury w Białymstoku przy dofinansowaniu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego oraz Województwa Podlaskiego. Co roku zainteresowanie tradycyjnym rzemiosłem rośnie, szczególnie wśród młodych osób. Wychodząc naprzeciw odbiorcom, umożliwiamy międzypokoleniowy przekaz unikatowej wiedzy, włączamy w działania profesjonalnych twórców i lokalne społeczności. Piknik Tkacki jest okazją do zaprezentowania mieszkańcom Białegostoku tkactwa zarówno w tradycyjnym, jak i współczesnym wydaniu.

Działania w ramach 6. edycji „Podlaskich splotów – Festiwalu Tkactwa” odbywały się od kwietnia do grudnia 2025 r.

W ramach projektu
zrealizowano następujące przedsięwzięcia:

Happening – spacer z tkacką tradycją i z Zespołem Folklorystycznym Narwianie 1 czerwca 2025 r.

Ulicami Białegostoku przeszedł barwny korowód, zapraszając mieszkańców miasta i turystów do wspólnego spaceru. Trasa prowadziła przez cztery punkty ulokowane w miejskiej przestrzeni. Odzwierciedlała proces tkacki: od gręplowania wełny, przędzenia na kołowrotku, przez snucie i finalnie tkanie na krośnicie.

Festiwal Tkactwa 7-8 czerwca 2025 r.

Wystawa tkanin broszowanych
i wyszywanych ze zbiorów Podlaskiego
Muzeum Kultury Ludowej - Galeria
Podlaskiego Instytutu Kultury
w Białymstoku

Spektakl „Len”
w wykonaniu Zespołu
Folklorystycznego Narwianie -
Nie Teatr, Białystok.

Spektakl jest opowieścią o wartości
pracy i miłości, które zostały
wpisane w podlaskie tradycje
ludowe. Przypomniął zwyczaje
związane z obróbką lnu, lokalne
pieśni i tańce ludowe.

Festiwal Tkactwa 7-8 czerwca 2025 r.

Piknik Tkacki

To wyjątkowe wydarzenie, podczas którego można było zobaczyć wiele różnych technik tkackich. Przy ustawionych w przestrzeni dziedzina Pałacu Branickich ponad 40 krosnach można było nie tylko porozmawiać z twórcami, znawcami tradycji, obejrzeć z bliska tkaniny i pokazy tkackie, ale także spróbować swoich sił w tkaniu. Mistrzynie i mistrzowie tkactwa prezentowali tkaninę dwuosnowową, radziuszkę, perebory, kilimy, chodniki i krajki. Piknikowi towarzyszyły działania animacyjne oraz prezentacje wyrobów rękodzielniczych inspirowanych tkactwem. Wystąpiły: Zespół Pieśni i Tańca Kurpie Zielone, Zespół Folklorystyczny Narwianie, a do tańca przygrywała Kapela Batareja.

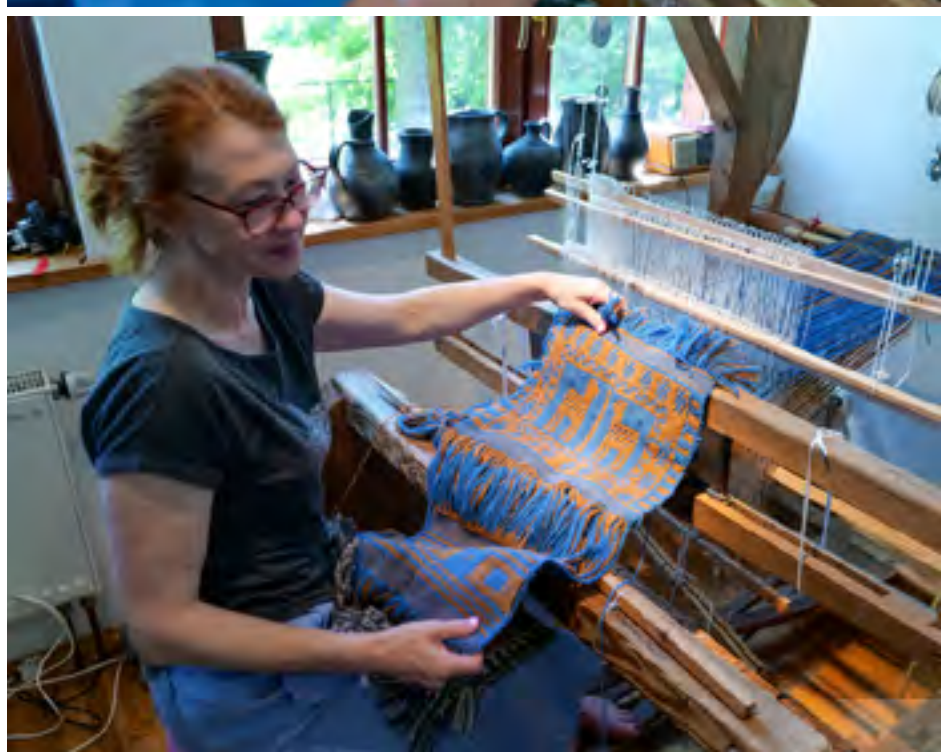

Warsztaty tkackie

Zrealizowano pięć 6-dniowych warsztatów w Centrum Rękodziela Ludowego w Niemczynie i dwa 4-dniowe warsztaty dla osób zaawansowanych w Podlaskim Instytucie Kultury w Białymstoku. Plan warsztatów obejmował naukę i doskonalenie umiejętności w sześciu technikach tkackich. Zajęcia prowadzone były przez mistrzynie i mistrza tradycyjnego tkactwa. Program zajęć obejmował prezentację gotowych prac wykonanych w danej technice, omówienie techniki, przygotowanie krosna do pracy, osnucie, tkanie i wykończenie tkaniny. Warsztaty skierowane były do pełnoletnich twórców, rzemieślników oraz osób chcących poszerzyć swoją wiedzę z zakresu tkactwa, artystów zajmujących się rękodziełem i pasjonatów. Do udziału w warsztatach zostały zaproszone przede wszystkim osoby mieszkające w województwie podlaskim, które dzięki nabytym umiejętnościom mogą kontynuować tradycje tkackie w regionie.

**WARSZTAT TKANINY
DWUOSNOWOWEJ**
23-28 czerwca 2025 r.,
prowadząca:
Karolina Radulska

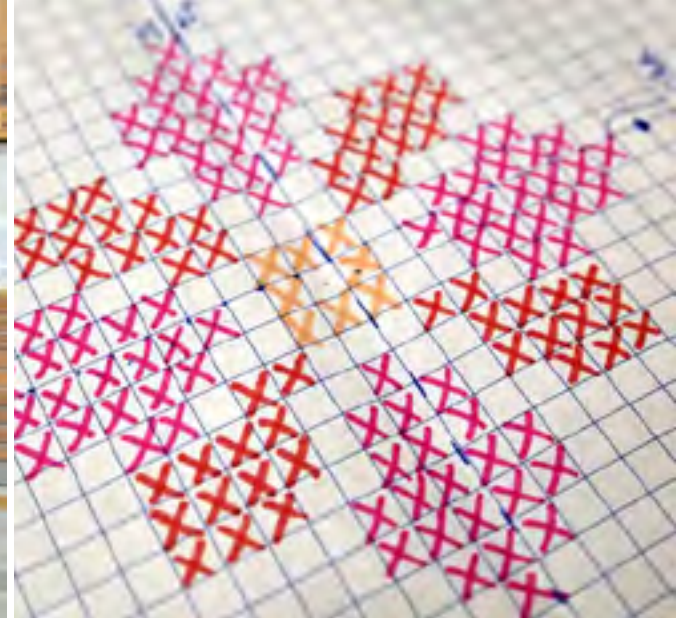
Warsztaty tkaniny
wybieranej tzw. perebory,
30 czerwca-5 lipca 2025 r.,
prowadząca:
Irena Ignaciuk

Warsztaty kilimu,
7-12 lipca 2025 r.,
prowadząca:
Marta Barbara Bajko

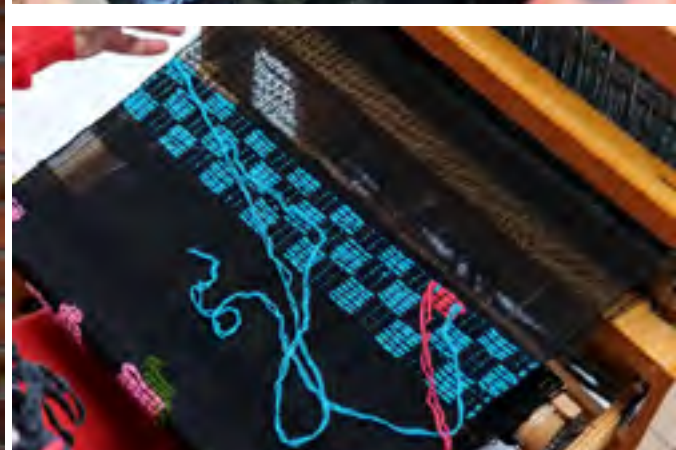
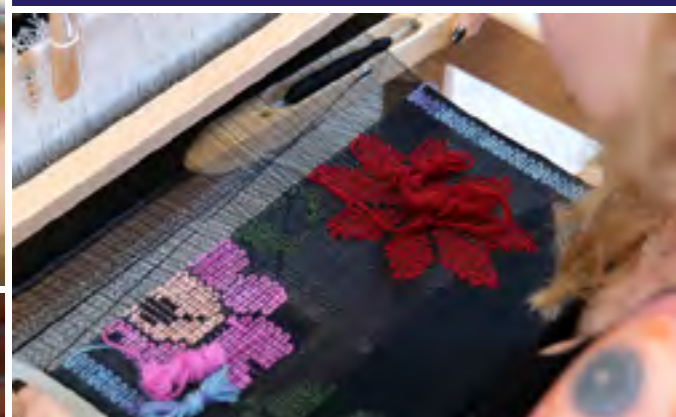

Warsztaty tkaniny
brozowanej,
24-27 lipca 2025 r.,
prowadzący:
Eugeniusz Markiewicz

**Warsztaty tkaniny
broszowanej,
28-31 lipca 2025 r.,
prowadząca:
Irena Ignaciuk**

Warsztaty tkaniny
wielonicielnicowej „radziuszki”,
18-23 sierpnia 2025 r.,
prowadzący:
Eugeniusz Markiewicz

Warsztaty sejpaku,
25-30 sierpnia 2025 r.,
prowadząca:
Sabina Knoch

Wystawy

W wielu podlaskich domach można natknąć się na wyroby tkackie, które dawniej stanowiły podstawowy element posagu czy wyposażenia mieszkania. Właśnie do tych zasobów sięgnęliśmy, wydobywając je na światło dzienne w poszukiwaniu wzorów. Zaprośiliśmy do współpracy trzy gminne placówki kultury: w Kleszczelach, Boćkach i Siemiatyczach. Na tych terenach popularne były tkaniny tradycyjne. Wystawy dały możliwość spotkania się z tkaczkami, właścicielami tkanin, poznania ich historii, a także pozwoliły udokumentować i opisać zgromadzone tkaniny.

Wystawa tkanin tradycyjnych
w Siemiatyckim Ośrodku Kultury
w Siemiatyczach,
wernisaż 13 września 2025 r.

Wystawa tkanin tradycyjnych
w Miejskim Ośrodku Kultury
Hładyszka w Kleszczelach,
wernisaż 20 września 2025 r.

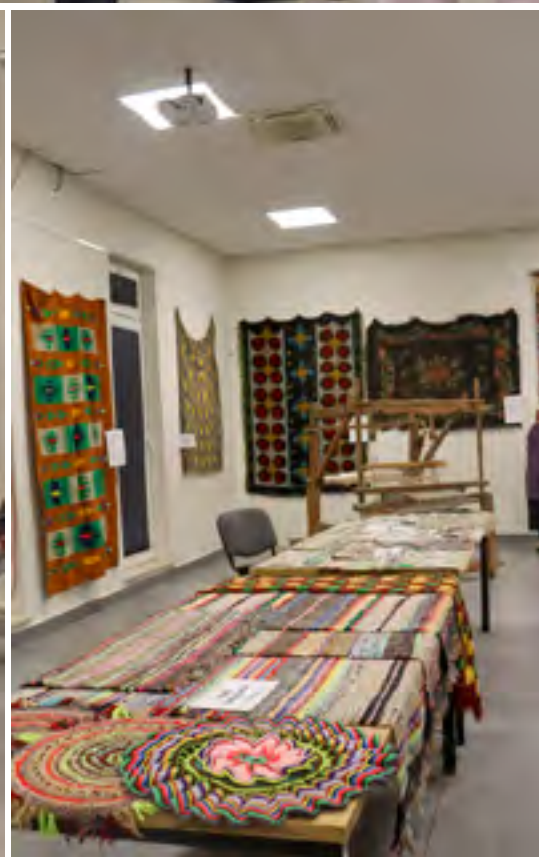

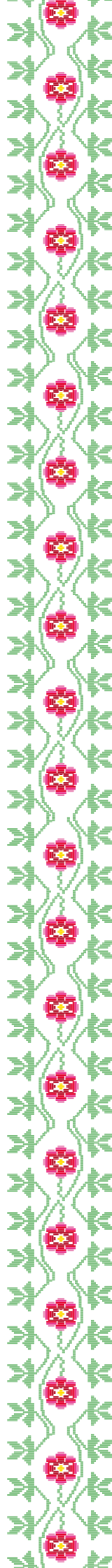

Wystawa tkanin tradycyjnych
w Gminnym Ośrodku Kultury
w Boćkach,
wernisaż 24 września 2025 r.

Copyright by Podlaski Instytut Kultury
w Białymstoku, 2025

Redakcja:
Krystyna Kunicka

Teksty:
Krystyna Kunicka, Aleksandra Dominika Pluta,
Agnieszka Jakubicz

Zdjęcia:
Joanna Krukowska, Marcin Adamski,
Piotr Dołżyński, Krystyna Kunicka, Oktawiusz
Stępień, Magda Rachwał (SOK w Siemiatyczach),
Daria Sienkiewicz (MOKSiR Hładyszka
w Kleszczelach), GOK w Boćkach

Korekta:
Zespół

Opracowanie graficzne:
Bogdan Suprun

ISBN 978-83-60308-69-1

Wydawca:
Podlaski Instytut Kultury w Białymstoku
15-089 Białystok, ul. Jana Kilińskiego 8
www.pikpodlaskie.pl

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu
Promocji Kultury

